

V.l.n.r. Jo-Anna Meijer en Selma Sindram

Ontmoet de Beeldweefkring

Tekst en beeld: Yoni van Hees

van 27 juni tot en met 23 augustus zijn de weefwerken van de Beeldweefkring te zien in de tentoonstelling *Vergezicht* in museum het Leids Wevershuis.

Ik ging in gesprek met secretaris **Selma Sindram** over het beeldweven, de verschillende weeftechnieken en de inspiratiebronnen achter de expositie.

Wat is eigenlijk beeldweven?

Beeldweven is eigenlijk letterlijk 'het weven van beelden'. Hier in het Wevershuis wordt wel geweven, maar doet men niet aan beeld weven. Er worden hier bijvoorbeeld theedoeken gemaakt. Daarvoor weven de wevers hun draden van links naar rechts en van rechts naar links, heen en weer. Bij beeldweven leg je je beeld draadje voor draadje tussen de kettingdraden, kleur voor kleur in plaats van kant tot kant. Je legt een tekening - in spiegelbeeld - onder je

weefraam en vervolgens leg je je kleuren neer waar je ze hebben wilt. Omdat je je ontwerp in spiegelbeeld weeft moet je vaak wel even wennen als het van je getouw afkomt. Je bent immers zo gewend geraakt aan het beeld dat je al die tijd voor je hebt gehad!

Voor ieder weefsel dat je maakt moet je bedenken: Wat wil ik weven? Hoeveel draden moeten er per centimeter in de ketting? Hoeveel draden moeten er per centimeter in de inslag? Afhankelijk van het aantal schachten kun je een patroon inrijgen en dat weven. Bij gewoon weefwerk weef je dan volgens een bepaald schema en zo heb je binnen een maand tijd iets af.

“Het is een beetje als schilderen met draadjes.”

Beeldweven is echter een hele arbeidsintensieve manier van weven. Je bent al gauw een jaar bezig met een werk en het is echt intensief. Het is een beetje als schilderen met draadjes.

Hoe komt de Beeldweefkring aan haar naam?

Vroeger heette de Beeldweefkring de Nederlandse Gobelinkring, maar eigenlijk wordt het woord gobelin onterecht gebruikt. Hoewel weefwerk in meerdere talen nog steeds gobelin wordt genoemd, is een gobelin een geweven (wand)tapijt, vaak met schilderachtige afbeeldingen, genoemd naar de Manufacture des Gobelins. Dit was een historische tapijtfabriek in Parijs.

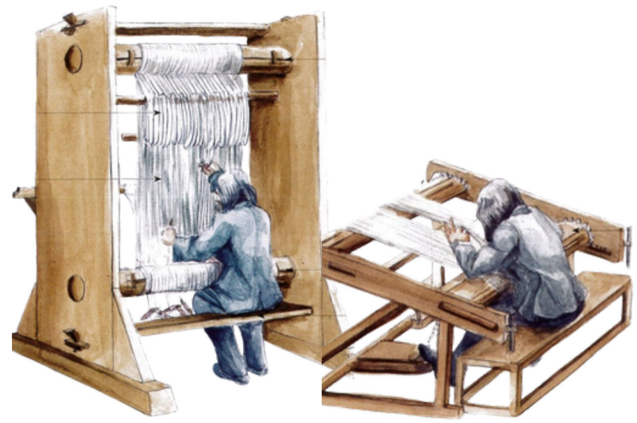
De weefkunst zoals wij die toepassen komt van de Vlaamse wevers uit de 17e eeuw. Zij noemden dit legwerk of tapisserie, op z'n Frans. Het woord gobelin probeer ik eigenlijk een beetje uit te bannen. Daarom hebben we de naam veranderd in de Beeldweefkring.

Hoe komt de Beeldweefkring aan haar naam?

Een lange tijd bestond de Beeldweefkring uit twintig mensen. De gemiddelde leeftijd was toch wel zeventig plus, maar dat begint nu te veranderen. We krijgen steeds meer nieuwe leden. Ons jongste lid is nu in de veertig en ons oudste lid is 96 jaar. Ze zijn allemaal respectvol naar elkaar. Het woordje 'U' hebben we afgeschaft en we gebruiken meteen voornamen. Twee keer per jaar komen we gezellig bij elkaar, in het voorjaar en in het najaar. Dat doen we tegenwoordig op een zaterdag, zodat we ook jonge mensen die doordeweeks werken kunnen trekken. Soms is dat voor de oudere dames nog wel een beetje wennen.

Waar weven jullie?

Alle wevers uit de Beeldweefkring hebben thuis een weefgetouw, in sommige gevallen even groot als het grote getouw uit het Wevershuisje. Er zijn verschillende soorten weefgetouwen. Zo is een *haute-lisse* een rechtopstaand getouw waarbij de kettingdraden verticaal gespannen zijn. Daar

Haute-lisse en basse-lisse uit de Encyclopédie des savoir-faire Mobilier National

weef je dan tussendoor. Je hebt ook een *basse-lisse*, een laag getouw. De kettingdraden zijn evengoed verticaal en de inslag horizontaal, maar dan weef je op een plat geheel. Echte kenners zien het verschil in het weefwerk terug. Zelf werk ik met beiden. Het geknoopte kleding heb ik op een *haute-lisse* gemaakt, maar ik heb ook een *basse-lisse* van twee meter. Daar moet je dan wel helemaal induiken, de *haute-lisse* pak ik wat makkelijker. Die zet ik op tafel als ik ga weven en als ik klaar ben, dan zet ik hem weg. Voor de *basse-lisse* moet ik in een andere kamer zitten. Het weeft wel erg lekker, dus ik zou hem eigenlijk meer moeten gebruiken.

Geknoopt kleding met prinses van Selma Sindram

Hoe zijn jullie uitgekomen bij het Wevershuis als expositieplek?

Anneke, de vrijwilligerscoördinator van het Wevershuisje, werkt hier al sinds de opening in 2005 en wij zijn altijd met elkaar in contact gebleven. Als hoofdredacteur van Weven, het blad van het Weefnetwerk, mocht ik het Wevershuisje destijds zelfs als een van de eersten bezoeken.

Dit is de tweede keer dat we exposeren in het Wevershuisje. De eerste keer hadden we al onze werken net opgehangen toen de coronapandemie begon. Daardoor zijn er uiteindelijk maar 100 bezoekers geweest. Dat was wel een beetje sneu. We hopen dat het nu anders zal zijn.

Jullie nieuwe tentoonstelling heet 'Vergezicht'. Waarom hebben jullie voor deze titel gekozen?

De titel 'Vergezicht' hebben we eigenlijk al een of twee jaar geleden bedacht. De oorspronkelijke titel was 'Van Boven', maar onze wevers konden hier niet zo veel mee. In de titel 'Vergezicht' vonden de wevers meer inspiratie. In deze tentoonstelling zie je verschillende vergezichten, zoals landschappen, maar het thema is ook breder

geïnterpreteerd. Het weefwerk met de zebra-print is bijvoorbeeld ook een vergezicht, maar dan een die onder een gestreepte deken ligt. Het is altijd een beetje zoeken naar de titel, maar op een gegeven moment moet je ook tegen jezelf kunnen zeggen: het is goed en we zijn blij met alles wat jullie inbrengen.

Waarvoor heeft de Beeldweefkring zich laten inspireren voor deze tentoonstelling?

Waar onze leden zich door laten inspireren is heel individueel. Zo ontwerpt een van onze oudste leden haar kleden meestal zelf. Omdat ze niet kan tekenen gaat ze in de weer met papier knippen, plakken en schilderen. Ze spint en verft haar eigen wol en daar werkt ze dan mee, maar iedereen is anders. Zelf heb ik tekeningen van mijn kleinkinderen gebruikt en verderop zie je ook een paar van mijn landschapjes, waaronder een impressie van Noorwegen en een weefsel op basis van een plaatje op het internet. Dat werk heb ik geweven met naaigaren. Dat is weer eens wat anders! Een andere wever heeft een pakje bietjes gekocht en vond het plaatje op de plastic verpakking zo geweldig dat zij dat uit heeft vergroot en geweven. Je kunt heel veel fantasie kwijt in weven!

Kippen en kalkoenen van Selma Sindram naar het ontwerp van haar kleinkinderen

Hoe zijn jullie uitgekomen bij het Wevershuis als expositieplek?

Anneke, de vrijwilligerscoördinator van het Wevershuisje, werkt hier al sinds de opening in 2005 en wij zijn altijd met elkaar in contact gebleven. Als hoofdredacteur van Weven, het blad van het Weefnetwerk, mocht ik het Wevershuisje destijds zelfs als een van de eersten bezoeken.

Dit is de tweede keer dat we exposeren in het Wevershuisje. De eerste keer hadden we al onze werken net opgehangen toen de coronapandemie begon. Daardoor zijn er uiteindelijk maar 100 bezoekers geweest. Dat was wel een beetje sneu. We hopen dat het nu anders zal zijn.

Engel van Jo-Anna Meijer

Welke weeftechnieken gebruiken jullie?

Er zijn meerdere technieken die een beeldend weefsel kunnen worden. Het grootste deel van ons werk bestaat uit legwerk, maar er hangt bijvoorbeeld ook een

werk waarin ik weefwerk heb gecombineerd met **tapijtknoppen**, de prinses. Die Turkse knoop techniek heb ik geleerd van een man uit Iran. Dat knoopwerk doe je op de schering. Niet zoals vroeger op een stramien, maar echt op de ketting, en dan moet je tussen linnen binden om te voorkomen dat de knopen er uit vallen.

“Je wil je creatieve brein kwijt in die draadjes.”

Iemand anders heeft de **Moorman-techniek** toegepast op een afbeelding van een kameleon en in verschillende werken zie je voorbeelden van **wigweven**. Dat is een techniek waarmee we op dit moment veel experimenteren.

Bij wigweven leg je de draden niet kruislings tussen de kettingdraden, maar in een schuine hoek. Omdat de ketting heel strak gespannen staat ga je die kettingdraden manipuleren. Als je je werk vervolgens van het getouw haalt, dan krijg je bochtjes. Het is weer eens wat anders. Je wilt je creatieve brein kwijt in die draadjes.

Kameleon geweven met Moorman-techniek

Hoe hebben jullie al die technieken geleerd?

De leden van de Beeldweefkring zijn eigenlijk allemaal hobbyisten die het weven hebben geleerd van andere wevers, al zijn er ook een paar mensen autodidact.

Ik ben al 16 jaar secretaris van de Beeldweefkring, dus ik probeer ook continu te bedenken wat ik de wevers nog meer kan bieden. Zo ben ik me via YouTube gaan verdiepen in andere weeftechnieken, zoals **Wedge Weaving**. Dat is een techniek die al eeuwen wordt gebruikt door de Navajo Indianen.

Ik kijk de uitleg online, vervolgens probeer ik het zelf uit en maak ik een lesbrief waar onze wevers aan de slag mee kunnen gaan. YouTube is fantastisch, voor oude mensen en voor jongeren!

Koffiekopje en radijs

Landschappen geweven met naaigaren door Selma Sindram

Wat voor impact hopen jullie dat jullie tentoonstelling heeft op de bezoekers?

We hopen dat de mensen die onze tentoonstelling bezoeken besmet worden met het weefvirus. We hopen dat ze weven leuk gaan vinden. Deze vormen van weven, beeldweven, moet je echt liggen en dat ligt nu eenmaal niet iedereen.

“We hopen dat de mensen die onze tentoonstelling bezoeken besmet worden met het weefvirus.”

Heb je nog tips voor mensen die willen leren beeldweven?

Als je beelden weeft, dan helpt het bijvoorbeeld als je een beetje kunt tekenen, al hoeft dat niet per se. Ik heb ooit twee afbeeldingen van bekende kunstwerken uitgezocht, de contouren overgetrokken op overtrekpapier en deze beelden over elkaar gelegd om een heel ander beeld te maken als basis voor een nieuw weefwerk.

Wanneer je gebruikmaakt van bestaande kunstwerken, dan moet je er wel op letten dat de rechten verlopen zijn. En je moet de beelden dus altijd gebruiken in spiegelbeeld. Gelukkig gaat dat tegenwoordig heel makkelijk op de computer.

Je kunt autodidact worden, maar dan moet je wel iets van weven begrijpen. Gelukkig kun je tegenwoordig natuurlijk ook online cursussen volgen en er zijn een paar plekken in Nederland waar je de techniek kunt leren. Zelf geef ik bijvoorbeeld weefles in Alkmaar. Er zijn geen vaste cursusmomenten, maar wanneer er belangstelling is, dan ga ik dagen inplannen.

“Het helpt als je een beetje kunt tekenen.”

Waar kan men de Beeldweefkring vinden?

De Beeldweefkring is te vinden op Facebook onder de naam **Beeldweven - Tapestry**.

Als je meer informatie wilt of als je lid wilt worden, dan kun je een bericht sturen naar beeldweefkringnederland@gmail.com.

Ook leuk voor textiel liefhebbers: de Weversmarkt

Op woensdag 22 juli is er een weversmarkt in Hoorn, op het Grote Noord en het Kleine Noord. Met maar liefst 183 kramen strekt de markt zich uit over een afstand van bijna 2 kilometer. Op de weversmarkt vind je garen, vilt, handwerkboeken en natuurlijk allerlei soorten haak-, brei- en weefwerk.

